

NADNIEMEŃSKI KURIER POLSKI

Redakcja: Grodzkiej 13 tel. 166
 Redakcja otwarta od 12-11-5-6
 Administracja: 10-11-4-6
 Prenumerata miesięczna zł. 4.
 z odnośnikiem i przes. poczt. 4 zł. 50 gr.

№ 58 Rok II.
GRODNO
 piątek 27 lutego 1925 r.

OGŁOSZENIA: Za 1 wiersz m/m nakładem 20 gr. Drobnio za wyraz 10 gr. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Miesięczne p/g umowy. Dla ogłoszeń układ stronicy 8-mi szpaltowy. Każda nowa podwyżka taryfy, ogłoszona w nagłówku, obowiązuje wszystkie już przyjęte za mówienia bez uprzedniego zawiadomienia.

Kino Saturn 	Dawno oczekiwany obraz „Jiskor” (Żywcem pogrzebany)	Tragedja żydowska w 8 akt. z prologiem W rolach gł. Oskar BEREGLI Karol GÖTZ Moris Schwartz	W sobotę i niedziele początek o godz. 7 pp.
--	--	--	--

Złazdowej sali **Proces kapitana Kujawskiego**

Czwarty dzień rozpraw (24. II) pozwolił na próbę sił prokuratury i obrony, które w miarę zbliżania się ku końcowi przewodu sądowego, starały się wyzyskać podczas badania świadków potrzebne stronom sprawy. I tutaj mam znakomitą sposobność do podkreślenia tej niespotykanej dotychczas wyjątkowej cierpliwości i wyrozumiałości Przewodniczącego Sądu Mjra Janowskiego, który w najbardziej krytycznych momentach toku rozpraw, swoim spokojem i umiejętnością panowania nad wytwarzaną sytuacją, potrafił znaleźć sprawiedliwe wyjście.

Korowód badanych świadków rozpoczął mjr. Frydrychowicz, a zakończył por. Górnioki.

Wszystkich świadków w czwartym dniu rozprawy przesłuchało 14 tu, a mianowicie: Mjr. Warszawski Sędzia Sędzący dla spraw szczególnej wagi, jego sekretarz św. Arden, św. Kozielec, por. Huppe, Landeman, b. ordynans osk. K., b. pod. prow. Bachulski, chor. Dąbrowski Józef, kontroler P.K.P. Schenbrandt, por. Zakowski, Pińkus Fabisteuicz (z Warszawy), b. podof. furaz. Stanisław Puszyk, z pod Lublina, p. Michał Tukałło z Augustowskiego.

Clou procesu to niewątpliwie zeznania św. Mjra Warszawskiego, któremu osk. kpt. Kujawski na skutek „po swojemu” rozumianej obrony starał się dowieść, że Mjr. W. jako sędzia śledczy umiał na osk. K. tak dalece wpłynąć, że zeznał to tylko co było potrzebne sędziemu śledczemu. Znanem jest przysłowie, że „tonący brzytwy się chwyta”; otóż osk. kpt. K. mniemał, że tylko on jeden mówi prawdę i czyni dobrze, a wszyscy i wszystko sprzysięga się przeciwko niemu. Jest to ogólna psychologia

oskarżonych. Tej psychologii, właściwej typom przeciwnym, nie uniknął i osk. kpt. K. Psychologja ta została barwnie uplastyczniona przed sądem w zeznaniach Mjra Warszawskiego:

„Podczas dochodzenia śledczego kpt. K. składał tak chaotyczne zeznania, że musiałem mu udzielić wskazówek, aby oskarżony mówił rzeczowo, gdyż zeznania nierzeczowe plącają tylko śledztwo i je przedłużają. Nie traktowałem nigdy poważnie kpt. K., nie mogłem zatem wywierać żadnej presji podczas badania człowieka, będącego w nader nieszczerliwej sytuacji; osk. kpt. Kujawski trzy razy zeznał i trzy razy protokół podpisał, nie zgłaszając sprzeciwu. Twierdził, że zeznania złożone przez osk. kpt. K. są autentyczne i złożone dobrowolnie”.

Sw. Arden, sekretarz Sędziego śledczego majora Warszawskiego, obecny przy badaniu osk. kpt. K. potwierdził zeznania mjra W.

Prok. kpt. Cholewo zastrzegł się co do postawienia wniosku oskarżającego kpt. K. o świadomie fałszywe oskarżenie osoby urzędowej, mjra W., zgodnie z art. 157 K. K.

Sw. Kozielec, energiczny, rzutki i uparty; mówi „z mazurska”, z temperamentem, pełen tupetu i zacięcia, broni „swego pana kapitana” do upadłego. Kupował siano i słomę dla kolumny; zakupów dokonywał na wagę, ale „ludzie później na wagę sprzedawać nie chcieli, bo to im przynosiło straty”. Na zapytanie adw. Falkowskiego, stwierdza dokonanie zakupów w Jasiołkowej. Potwierdza, że pokwitowania wydawano grupom sprzedawców, rachunkowe zestawienie sporządzało w kancelarii 12-ej kolumny. Konie w kolumnie były do-

brzo utrzymane, no i ludzie też. Zeznanie kontrolora Schenbrandta, zaprzysiężonego, potwierdza w całej rozciągłości p. XI aktu oskarżenia Wezwany przez obronę św. chor. Dąbrowski nie zdołał osłabić zeznania św. Schenbrandta.

Sw. Landeman, b. ordynans kpt. K., w swoim przywiązaniu poszedł tak daleko, że zaczął składać zeznania niezgodne nawet z dotyczącymi wyjaśnieniami osk. kpt. K. To też prok. Cholewo, z mocy przysługującego mu prawa, polecił sporządzić protokół i postawił św. L. w stan oskarżenia. Zeznania św. dotyczyły darowizny i zamiany kalesonów; nie miały większego znaczenia dla sprawy.

Adw. Falkowski sprzeciwił się wnioskowi prok. Cholewo o zaarrestowanie św. L., uzasadniając swoje wnioski ogólnie przyjętą zasadą, że ważnymi są zeznania złożone na przewodzie sądowym, nie zaś na śledztwie przewencyjnym. Wysoki takt Przewodniczącego Mjra Janowskiego nie dopuścił do aresztowania świadków na sali sądowej, co nie wątpliwie wywołać by mogło hipotezę pewnej presji na świadków ze strony prokuratora.

Prok. Cholewo zatłwił sprawę w swoim zakresie.

Najecharakystyczniejszym zeznaniem wzbudził zainteresowanie św. Tukałło, z którym oskarżony kpt. Kujawski miał w swoim czasie proces w II-j Dyw. Legj. i proces ten— według oświadczenia obrony— wygrał. Charakter zeznań św. T. wymownie udowodnił, że pomiędzy nim a osk. K. były niezakończony porachunki. To też zrzęczość stawiania pytań przez obronę pokrzyżowała w zupełności zarzuty św. T. Na przewodzie sądowym ustalono, że 86.000 mkp. wziętych od T., osk. K. zapisał do kasejki „czarnego funduszu”. Po dokonaniu rozrachunków 15.000 mkp. został św. T. dłużnym. Nie wyjaśniono tylko pozycji 20.000 mkp., które rzekomo św. T. wpłacił przez trzecią osobę.

W piątym dniu rozprawy (24. II.) znamienity incydent miał miejsce

Magazyn
A. Żurjańskiego
 ul. Dominikańska 7. I piętro
 telefon 284
 poleca na sezon wiosenny
 ubrania męskie i damskie
 na dogodnych warunkach i
 po cenach umiarkowanych.
 Od 2 marca wielki wybór
 palt gumowych.

ze św. Jabłońskim, który na podstawie dokonanego przeglądu rachunków i notatek, zmodyfikował pierwotne zeznania na śledztwie przewencyjnym. Zeznania te obciążały osk. kpt. K. tak dalece, że na ich podstawie, łącznie z zeznaniami św. Tukałło, prokuratura oparła p. 2 aktu oskarżenia. Widząc, że budowa aktu oskarżenia zaczyna się w kilku punktach załamywać, postawił wniosek o postawieniu św. J. w stan oskarżenia. Obrona się sprzeciwiła i Sąd się nie zgodził.

Zbadanych zostało jeszcze kilku świadków, których zeznania nie były istotnymi dla sprawy.

Po wysłuchaniu opinii rzeczoznawców kpt. Funka i por. Kosota i załączeniu przez obronę rozkazu wojsk. o przyjęciu od 12-j kol. pout. 10.000 mkp. na „armję ochotniczą” przewod sądowy zamknięto.

O godz. 1.15 Sąd zarządził przerwę do 5.30 pp. dla wysłuchania przemówień Prokuratora i obrony.

Przemówienia i wyrok (skazujący) podamy w jednym z najbliższych numerów.

(Dok. nast.)

**Ogłaszajcie się
 w Kurjerze
 nadniemeńskim**

Teatr Żołnierski

Z zakończeniem karnawału, Teatr Żołnierski przystępuje do intensywnej pracy nad przygotowaniem szeregu cenniejszych utworów, nadających się dla sceny żołnierskiej.

Zespół skompletowany z użytecznych i uzdolnionych amatek i amatorów pod kierunkiem reżysera st. sierż. Dolńskiego poświęca wolny swój czas pracy ideowej, opartej na przygotowawczych próbach dyskusyjnych i zbiorowych.

Niezależnie od prób Kierownictwo Teatru przygotowuje dla zespołu szereg wykładów, potrzebnych do wystawianych utworów.

Energiczni opiekunowie Teatru w osobach: Ppik. Bagińskiego (Prezesa Rady Nadzorczej D. Z.), kpt. Letzy (Referenta Oświatowego Garnizonu) i kpt. Czerwinko-Rode (Prezesa D. Z.), fachowa i sumienna reżyserka, szefzysta administracja, chętny i zamierzony zespół daje nam rękojmię, że Teatr Żołnierski stanie na odpowiednim poziomie artystycznym.

W niedzielę, dnia 1 marca b. r. Teatr Żołnierski w swym lokalu w „Domu Żołnierza“ poraz ostatni wystawia cieszącą się niebywałym powodzeniem na scenie Teatru Żołnierskiego efektowną i malowniczą „Chatę za wsią“.

Dla młodzieży szkolnej

Kino naukowe przy Szkole im. Stefana Batoro w Grodnie—Piłsudskiego 4.—wyswietla w każdą niedzielę obrazy naukowe oraz filmy rozrywkowe od godz. 3-jej do 5-jej i od 5-jej do 7-jej po południu.

Kino to ma na celu dać młodzieży szkolnej godną rozrywkę, a z drugiej strony pragnie pogłębować i rozszerzyć i pogłębić niektóre dziedziny wiedzy przy pomocy filmu.

Wspaniałe zjawiska z natury, góry nieboszczyce, z ogromnej wysokości rzucające swe woy wodospady, morze w całej swej grozie podczas rozszalałej burzy, spokojna ton jezior w dniu jasnej pogody—wszystko to daje odczuć młodzieży piękno krajobrazów naszej ziemskiej bryty, wyraża większe poczucie smaku estetycznego...

Komedje, farse, odpowiednio dobrane, pozwalają spędzić parę godzin czasu wśród tryskających kaskad śmiechu, pozwalają na chwilę zapomnieć o smutkach i troskach szkolnych...

Czasem znów dramat wycisnie niejedną łezkę nad ludzkim bólem, nad ludzkim nieszczęściem, wzbudzi współczucie dla niedoli bliźnich, wyrwie w sercu młodzieży chęć misericordii pomocy tym, którzy jej potrzebują...

Cel godziwy i szlachetny, cel społeczny, godny większego zainteresowania i poparcia. Nie należy też wątpić, że rodzice zainteresują się tą sprawą i poprą ten szlachetny cel, zachęcając swe dzieci do oświetlania kina naukowego.

W najbliższą sobotę, t. j. 28 lutego b. r. od godz. 5-jej do 7-jej po południu i w niedzielę 1-go marca od 3-jej do 5-jej oraz od 5-jej do 7-jej po południu będzie wyświetlany wspaniały dramat w 6-ciu częściach według powieści Kellermana p. t. TUNEL.

Amicus,

Czeladnik krawiecki

męski na duże sztuki odpowiedni, potrzebny natychmiast.

Pracownia Alojzego Malegoul. Saperna № 2

KRONIKA

Teatr Miejski

Dziś „Na dole“ Gorkiego.

Na marginesie

Ponieważ zarząd teatru nie przysłał nam obecnie komunikatów chcąc widocznie karząc redakcję ukarać i naszych czytelników jaków przysłowiowy dorożkarz warszawski, który powiada... „to ja bitem twego pasażera“, przeto zmuszeni jesteśmy ograniczyć się do zamieszczania jedynie informacyjny wzmianek.

W dniu jutrzejszym zamieszcimy jako dalszy ciąg „curiosum“ przedruk z N. Dz. Kr. listu Zrzeszenia Artystów, aby przed zabranieniem głosu wobec niesłuchanego w dziejach teatru postępku, dać możność owym szewcom kultury polskiej na Kresach, zarekomendowania się własnymi czynami ogółowi tutejszego społeczeństwa.

„Miasto Polskie“

W Warszawie wychodzi tygodnik pod powyższym nagłówkiem, organ Zw. Stowarzyszenia Właścicieli Realności w miastach Rzplitej Polskiej. „Miasto Polskie“ powstało w celu obrony interesów W. N.

Cały numer zawiera przeważnie artykuły, związane z działalnością Zw. Wł. Nier. Numery pisma są rozsyłane do wszystkich miast gdzie istnieje powyższa organizacja.

Sprostowanie. W Nr. 51 „Nadniewieńskiego Kurjera Polskiego“ z dn. 20 lutego r. b. w dziale kroniki ukazała się wzmianka p. t. „Bufet na Zamku“. Wzmianka ta zawiera cały szereg nieścisłości, a mianowicie: 1 p. Wygonowski nie jest „dzierżawcą“ bufetu, lecz tylko jego administratorem z ramienia Spółdzielni Wojskowej, 2. informacje o „restauracji“ i „trunkach“ są nieścisłe; 3. Wzmianka ta nie pochodzi od osób odpowiedzialnych za kierownictwo i Zarząd bufetu na Zamku.

Sprawozdanie

kasowe z akademji w Teatrze w dniu obchodu 3-jej rocznicy Koronacji J. Św. Papieża Piusa XI:

D o c h ó d.

Ze sprzedaży biletów 876 zł.

„ „ programów 73 „

R a z e m 949 zł.

R o z c h ó d:

Rekompensata Zespołowi Artyst. za Teatr 250 zł.

Dekorowanie 20 „

Urządzenie sceny 121 „ 50 gr.

Służba 17 „

Druki 50 „

Rozklejenie afiszów 13 „ 50 gr.

Wynajęcie fischermonji 15 „

R a z e m 487 zł.

Zestawienie:

D o c h ó d 949 zł.

R o z c h ó d 487 zł.

Czysty dochód 462 zł.

Osiągnięte z wieczoru 462 zł. przelać zostają na zasilenie funduszu domu Inwalidów J. S. Papieża Piusa XI.

Zarząd Okręgowy P. M. S. w Grodnie

Zawiadania P.P. Członków Macierzy że dnia 27 lutego b. r. o g. 6 p.p. w lokalu Macierzy, przy ul. Orzeszkowej №10 odbędzie się Walne Zebranie Polskiej Macierzy Szkolnej w Grodnie.

Obwieszczenie

Dowództwo Okręgu Korpusu Nr. III obwieszczeniem z dnia 9. II. 25 r. podało do wiadomości, że „w roku 1925 w terminie od kwietnia do września odbędną się ćwiczenia rezerwistów rocznika 1900 i 1899 kategorii „A“. Wzywa się wszystkich rezerwistów kategorii „A“, urodzonych w roku 1900 i 1899, którzy nie mają kart mobilizacyjnych oraz tych, którzy od czasu otrzymania karty „mob“ zmienili miejsce zamieszkania, bez meldowania o tem właściwym urzędowi, aby zgłosili się pisemnie względnie osobiście w terminie od 15. II. do 15. III. 1925 r. w tej P. K. U. do której z racji swego miejsca zamieszkania należą, celem ustalenia ich adresów.

Zgłoszenie się tych rezerwistów leży w ich własnym interesie, gdyż w razie niustalenia miejsca zamieszkania, w myśl art. 73 i 87 Ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej z dnia 23 V. 1924 r. mogą ulec karze aresztu do 6-ciu tygodni, oraz karze grzywny do 500 zł.“

Ogłoszenie

Rejonowe Kierownictwo Intendencji, Grodno ogłasza nieograniczony przetarg na dostawę mięsa w Garnizonach: Białystok, Grodno, Augustów, Suwałki, Sokółka, Osowiec, Grajewo, który odbędzie się dnia 16 marca 1925 r. w Grodnie, ul. Orzeszkowej Nr. 5 na czas od dnia 1 kwietnia do dnia 31 lipca 1925 roku.

Oferty na przepisowych wzorach winny wpłynąć do dnia 16-go marca 1925 roku, godz. 10-tą Rej. Kier. Int. Grodno.

Szczegółowych informacji zasięgnąć można w Rej. Ker. Int. Grodno.

Rejonowe Kierownictwo Intendencji Grodno. L. dz. 1851/żyw.

Zgubiono kartę ewidencyjną na konia (wałacha, 9 lat 187 cm.) №24634. Właściciel Epstejn Benjamin, ul. Lipowa 3. 1-3

OD ADMINISTRACJI

Uprasza się Sz. P. Prenumeratorów miejscowych i z prowincji o wpłacenie prenumeraty za m. luty i zaległych.

Rozkład jazdy pociągów

ważny od 1 czerwca 1924 r.

Stacja	Nr	prybycie	odejście
Grodno — Wolkowysk	253/254	13.08	16.36
Zemgale — Warsz. Gł.	702 pos.	1.09	1.17
Wilno — Warsz. Wil.	712	4.30	4.46
Warsz. Gł. — Zemgale	701	4.33	4.43
Warsz. Wil. — Suwałki	731/734	6.02	6.37
Warsz. Wil. — Wilno	711	7.05	7.20
Warsz. Wil. — Zemgale	713	14.51	15.01
Zemgale — Warsz. Wil.	714	15.02	15.12
Suwałki — Warsz. Wil.	732/734	23.13	23.48
Grodno — Jezioro			6.30
Jezioro — Grodno		17.15	
Grodno — Suwałki	251/258		17.55
Suwałki — Grodno	252/257	11.55	

Zamiast TRANU dla dzieci oraz osób wątłych i anemicznych

poleca się znany od lat wielu **JECOROL** A. BUKOWSKIEGO

MAGISTRA REGISTR. M. Z. P. № 214. Laboratorium chemiczne Apteka, Warszawa, Marszałkowska 54, tel. 13-19

Sprzedaw w aptekach i skł. apteczna. Wystrzegaj się naśladowictwa.

Uwaga: Wszystkie wyroby naszego laboratorium są zaopatrzone w czerwony podpis: „A. Bukowski“ i markę ochronną: trójkąt ze statywą.